(Поема)

Пролог

Лети, лети, о мій Пегас,
неначе молнія єдина
в жагучім сяйві!.. Не погас
натхнення шал од атропіна,
а став ще дужчий!.. Люміналь,
ще й ти шумиш мені у жилах
і в серце шлеш дзвінку печаль?!.
Мені б співать, зоріти в даль,
самому стать в піснях, мов далі...

І к чорту всякі люміналі!
Я починаю. Ось — Едем,
і між дерев: змія і Єва...
Пашить лице її вогнем,
неначе сонце полудневе...
Вона ридає і куса
змію в роздвоєнеє жало...
І обплела її коса
спокуси кола... Ти ж не знала,
що Демон це, що ангел той,
який повстав на владу Бога
і впав, як зламаний герой,
із зоресяйного чертога,
й разом із ним — мір'яди тих,
що йшли за ним у битву сміло,
як рій метеликів сумних, —
в безодню впали і зчорніли...
На землю вождь їх полетів,
той хмурий дух, безсмертний Демон..
В падінні крила він зложив,
щоб у сади святі Едему

упасти, наче метеор...
Ще не стеріг архангел Раю,

і десь звучав надземний хор...
Скрізь тишина була німая,
в любові й мирі все жило.
Ходили тигри, горді й рижі,
й між ними — вівці, й звірі хижі
їх не чіпали... Все цвіло...
Співало все в зеленім святі...
Літали ящури крилаті...
Так ніжно й дивно все було.
Це був Едем. (О мій Едеме!
Можливо, й мій звучав там спів?!
Ким був тоді я?..) Й раптом Демон
побачив Єву між кущів...
Вона, як ночі сни, косою
собі зв'язала стегна... Ах!..
Краси розкішної такої
не бачив в горніх він краях...
Там тільки Бог у сяйві вишнім
та співи янголів святих...
її ж вуста, мов п'яні вишні,
манили вгризтися у них...
І на землі, і над землею
пливло мовчання в далі гать...
І Демон обернувсь змією,
щоб діву Раю не злякать.
А Бог все бачив... Та нічого
з небес не вдарило в траву,
де повз удав, що дня чертоги
не вздрить ні в снах, ні наяву,
повстанець вічний, що Марію
й Тамару, як і Єву, в сни
солодкі втягне... Де ви, де ви,

далекі дні життя весни,
і світла, й правди?.. Вже ніколи
його простить не схоче Бог.
І обплелись гадюки кола
круг тіла дивного... Тривог,
його тривог затихли бурі,
він потонув в очей лазурі, —
і щастя їм одкривсь чертог...
Як довго, довго йшли хвилини,
що, як віки, для них були...
їх не лякав ні рик левиний,
спів не будив їх солов'їний, —
Вони друг в друга увійшли...
Й він скинув образ мудрий змія
в пориві дикої жаги...

Демон

О Єво, Єво!.. Я й не мріяв,
що ти така!.. — І береги
життя розсунулись без краю...

Єва

Ще, любий, ще!.. Я так кохаю...
Твоїх очей в душі — печать...
Хіба тебе, о мій розмаю,
з Адамом можна порівнять?!
Той волохатий, вузьколобий,
І замість носа — дірки дві...
Люблю тебе, а він — худоба,
не виклика в моїй крові
такої щасної нестями...

Але на квітах сонця плями
погасли... Й кроки у траві
важкі загупали, й сопіння
глухе почулось... То А дам
із лісу вийшов... О тремтіння
жагучих тіл на лоні трав!..
Що в світлі може розірвати
сплетіння рук?.. І хто так груб,
щоб шалом ревнощів розтяти
красу вкипілих губ до губ...
А Рай шумів уже і злився...
Зчинили мавпи дикий гам...
Як зачарований спинився
перед коханцями Адам...
Сопів і думав думу хмуру,
забутий нею, чи ж навік?..
Затис у серці чорну журу
цей, Богом даний чоловік
бездушній Єві... Все забули
вони в солодкому півсні...
Адам пішов... Вони ж не чули,
як змовкли кроки... Й голосні
притихли мавпи... Тиш безкрая
вже напливала із дал я...
І гамір гаснув... Тільки Раю
шуміло довго ще гілля...
А Єва й Демон — мов прибої
незнаних слухали морів...
Вже вечір синьою рукою
на небі зорі засвітив...
І вартовий, блідий і тихий,
зійшов, зайшов за свій поріг...
Але жаги їх запал дикий
ніяк утихнути не міг...
Усе сплітались губи й руки,

хоч колючки троянд пекли
їм щоки й стегна... Щастя муки
вони напитись не могли...
Уже погасли дальні зорі...
Вони ж п'яніли без вина...
Й почервоніть прийшлось Аврорі,
коли з небесного вікна
вона побачила й відчула
тих, що на світі все забули
(вона, іще не знявши крил,
крізь громовиць далекі гули),
сплетіння радісне двох тіл...
А грім все ближчав... І тривога
спинила серць жагучий спів...
Скінчивсь їх сон... І голос Бога
із моря мол ній загримів.

Бог
(до Єви)

За те, що зрадила Адама,
тобі душі я вже не дам.
Чужі для тебе Раю брами.
За ними буде лиш А дам.
Він буде янголом навіки,
він з смертного безсмертним став
Не встигла Єва знять повіки,
а Рай... навік уже пропав...

Єва

О Боже мій!.. Як мокро й сиро!..
Я ж гола... Демона нема.
А я ж любила ніжно й щиро!..
Коли ж скінчиться ця тюрма?..

Бог

Іди, все просто... Йди до моря,
там тепло буде. Всі путі
в квітках і сонці. Раю ж зорі
ти вже не стрінеш на путі.
Ти вже запліднена Проклятим...
У безповітря ринув він...
І здійме руку брат на брата,
уб'є молодшого твій син!..
Верни його!.. Бо зла тривога
мене ятрить, і кров буя...
Бог
Його прогнав я. Що до того!
Єва
О, як горю, як мерзну я!
Та не від холоду — з розлуки...
О, поклади на мене руку,
що благовісно з хмар сія!..
І неземні почулись звуки,
мов світ увесь як пісня став...
І Бог... поклав на Єву руку,
на серце й на чоло поклав...
І мов прокинулася Єва...
Все далі — синь Едему брам,
все тихне спів...
Чужі дерева...
А перед нею: "Єво, Єво!"
Стоїть усміхнений А дам,
мов із проміння.

Адам

Бог великий
тебе простив і душу дав.

Я не кошлатий і не дикий...
Поглянь!..
Розтерзаний удав
лежить край ніг струнких Адама,
в крові... А він! Яка краса!
Стоїть з простертими руками...

І їм одкрились небеса...
Сплелись жагуче їхні руки,
втонуло все в солодкій млі...
Вона такого щастя-муки
іще не знала на землі!..
Неначе молнія протяла
їм душі, очі і серця,
і довго так вона сіяла,
і сяйву не було кінця...
Адам
Ну, от і все. Скажи, — щаслива?..
Єва
Нащо питаєш ти мене?!
Ти ж бачиш?! Сліз бурхлива злива
немов затьмарила ясне
твоє обличчя... Я ж кохаю!..
Я знов тремчу... О, губи дай.
Ти мій навік. І що в тім Раю,
коли зі мною ти — мій Рай.

ПІСНЯ ПЕРША

І от прийшли Адам і Єва
до моря грізного, як гнів...
Земля гула од рику й реву,
і ліс так пристрасно шумів...
Так гаряче було... На вії
їм попіл сипався, як сніг...

І бронтозаври довгі шиї
тягли з покорою до них...
Були голівки в них маленькі...
Десь близько мамонти паслись...
Хтось тятивою туго дзенькав,
мисливський ріг гримів увись...
Ось і печера, ніби хата...
Там темно так... Спахнула кров...
І Єва пала, мов розп'ята,
у трави, звихрена немов...
А з віт веселі мавпенята
дивилися на їх любов
і в них учились... Цю "науку"
вони вже знали і без них...
Це ж, як інфекція!.. О муко
поривів крові огняних!
Ти скрізь однакова... Комашки,
і жаби, й жабичі, усе,
хто це ярмо, солодке й тяжке,
з життя в життя в собі несе...
О тихі зорі, ясні води!..
Краса запліднення, мов грім...
Живеш у тілі ти й моїм...
Інстинкт продовження це роду...
й тут навіть мозок ні при чім.
Ах, ні! Він світло корегує,
він цар над темним у мені.
Всіма чуттями він керує,
щоб, наче моднії огні,
вони не вирвались і дико
не полетіли навмання...
Щоб і вночі, і в сяйві дня
шукать прекрасного, до крику...
Щоб, ідучи крізь років рій,
у боротьбі за існування,

не буть рабом свого бажання.
Нехай і добір статевий...
Нехай живе з інстинктів муки
встає... Пливи в валах на буй...
Візьми його у волі руки
(інстинкт), — це — щастя запорука,
І ним, як тим конем, керуй.
Він хоче вправо, ти — наліво
його залізно повертай...
Любов? Коли ти весь щасливий
і нею сповнений украй...
Коли тобі не буде гидко,
коли ослабне творчий спис,
коли нічого мов не видко,
коли ти вдячний їй до сліз...
Оце любов!.. А пристрасть дика,
безумна, темна і сліпа!..
Вона буває схожа з риком
лиш у статевого раба.
Маріє! Ні! Ні, ти не Єва,
а я (не смійсь ти), як Адам
(о Боже слав, о Магадева)...
Для мене ти маленька Єва,
й тебе нікому не віддам!..
Хай світ летить хоч у безодню,
і все, подібне до вогню,
ударить з неба, і сьогодні,
і безліч завтр (чи друзі згодні?)
держатись буду я за ню
зубами, серцем і ногами,
хоч все летить хай к чорту в грім...
Так. Лиш таким, таким природен
мужчина, що боронить дім
свого кохання в час негоди.
Цілком, але не зовсім згоден

я з Джеком Лондоном у цім.
З печери крик несамовитий,
харчання, булькання і крок
(Адама крок), та не сердитий...
О другій ночі з лона-літа
з'явився Демона синок,
покліпав жовтими очима,
що в них все той же давній гнів
(лиш крил немає за плечима)...
Розкрилив вії, повні диму,
й за руку... Єву укусив...
Вона до перс його притисла.

Єва

О сине мій, здоров же будь!
Воно ж, кошлатеє і злісне,
вкусило Єву знов... за грудь...

Адам

Нічого це. Хлоп'я маленьке,
не знає, що таке Едем.
Воно кошлате і худеньке.
Й за те, що так кусає неньку,
його ми Каїном назвем.
Мабуть, не пити він, а їсти
щось дуже хоче. їсти ж: "кай"
в едемній мові. Він же чисто
такий, мов я колись. Ну, дай
йому цю мишу.

Й маленя
тільки зубами захрумтіло,

коли брунатне мишеня
дали йому... І сяйво дня
в печеру глянуло несміло,
мов сніп тонкий із струн-ниток,
де маленя не залишило
од мишки навіть кісточок.
І Каїн ріс. Здирав він шкіри
із пацюків... і їв мишей...
За ним із сяєвом очей
(усмішка радісна і щира,
як у дорослого... О, гей!)
білявий Авель на руках
трояндно в матері розцвівся,
мов стяг... Цвіла трава в квітках
і чад од них духмяний лився...
Іхтіозаври грізно мріли,
вулкани рев свій зупинили...
А Єва в радості й сльозах
сміялась...

Єва

Глянь, о мій Адаме,
він не кусає грудь у мами,
він не вищить, мов ласка та,
й на тебе схожий...
Хмари — храми
пливли багряні, золоті...
І Авель жадними губами
припав до теплої груді
і пив життя, і м'яв руками
тугі округлості... Весна
пливла, весна чи вічне літо...
Ночами сурми десь гули,
хтось полював, когось терзали...

Й собаки вили круг огнів
на місяць синій... Нені спів
у небо ниткою тонкою
на крилах туги мов летів...
А ніч пливла, як темний гнів...
В кущах погоні гук гримів,
кістки хрустіли на зубах
незнаних звірів... Тихий жах
блукав примарою між трав...
І, наче янгол той в сльозах,
в печеру місяць заглядав...
Сини зростали. Каїн — чорний
як ніч глуха, кошлатий, злий
і непокірний, був незборний
у грі завжди. Стрункий такий
був Авель. Карими очима
дивився він на білий світ,
неначе крила за плечима,
щоб керувать увись політ,
тремтіли в нього… Був він
тихий,
блукать і мріяти любив.
Покірний син і брат примірний,
він жив, неначе і не жив...
І ніжним голосом, як ліра,
він часто брату говорив.

Авель

Послухай, Каїне! Для чого
ти так жорстокий із живим?
Я ж не вбиваю і нікого
з живого в лісі я не їм,
коли потреби в тім немає.
Для чого ж мучиш ти звірят,

коли ти ситий аж до краю?..
Чого такий ти лютий, брат?

Каїн

Я не люблю живе й красиве.
Дивись: мов корінь я з сплетінь
кісток і нервів... Я обличчям
на мавпу схожий. Всіх створінь
гнучких, красивих не люблю я,
як батька, матір і тебе!
Я за звір'ям тому й полюю,
що їх лице моє рябе
немов лякає.
Брате, брате!..
Ну як не соромно тобі
таке й подумать, — не сказати...
І Авель хилиться в журбі
на листя папороті тихо...
А Каїн дивиться так дико
на хмари дальні, голубі...
Й йому ввижається... З-за хмари
неначе глянула вона,
що він зустрів на полюванні,
коли на землю тишина
спускалась з неба золотого...
У неї — крила... Ніжні ноги
вона колола об терни...
Чогось злякалась... і прожогом
у тьму побігла, попливла...
Знялась розкрилено увись
і зникла зіркою, пропала...
"Хто ти така? Вернись,
вернись!"
душа у Каїна ридала...

Хотів злетіти він у небо,
але упав... і так розбивсь,
що одхворав він днів чимало...
І от на хмар сумні овали
він мовчки й сумно задививсь...
Авель
Про що ти думаєш, о брате?
Каїн
Дивись!.. Це знов вона, крилата!

І ніжно вийшла із кущів
прекрасна діва... Неба шати
немов розсунулись... І спів
полинув з нього, й зір із снів
упав на Авеля, й крилато
він весь од щастя затремтів...
Він шепотів лиш: "Мамо, тату!.
Вона така, як і у сні:
жадана, рідна і крилата,
що часто снилася мені..."

Вона
0 Авель, Авелю, тобою
давно живе душа моя,
завжди не знаючи спокою!..
1 от, з любов'ю неземною
до тебе прилетіла я.
А хто цей чорний? Жовті очі...
Його душа темніша ночі,
як думи демонів в аду...
Каїн
Я — брат його.
Вона
Іди!
Каїн

іду.
І Каїн зник, мов тінь журлива..
Вони лишилися удвох.
В очах її — проміння злива,
немов із них дивився Бог...
Нащо ти Каїна прогнала?
Вона
Він заважав з очей твоїх
кохання пити. Втрьох — це гріх.
В його душі якась тривога,
летить униз він, а не ввись...

І так поглянула на нього,
що душі їх в одну злились...

Авель

Скажи, як звать тебе, кохана?
О, не спускай додолу вій!

Вона

Мене!? Марія, мій жаданий!
Багато в небі нас, Марій...
Авель
І всі однакові?
Марія
Ні, любий!
На всіх не схожа кожна з нас.

І знов серця їх, наче губи,
в тиші зливалися не раз,
як сині ріки, ясні зорі,
в єднанні, жданому давно...

Як світ, широкі і прозорі
вони робилися — одно.
Авель
Ви розмовляєте очима?
Марія
Так, мій коханий!
Авель
А любов?..
Марія
Очима теж.
Авель
А в жилах — кров?
Марія
Ні, сонця спів... Я вся — з проміння.
Авель
Я хочу буть таким, як ти...
Марія
Це швидко буде.
Люба, мила!

Й хотів обнять її... Вона ж
над ним знялась і полетіла,
і в небі зникла, як міраж...
Замовкли десь надземні звуки,
лиш даль одгонила луну...
А він стояв, простерши руки
в залиту сяйвом вишину...

І от, завила каменюка,
так туго й гостро з-за дерев,
мов рикнув хрипко грізний лев...
Удар глухий, упали руки
(о плач, душе, сльозами муз!..),
і камінь, гострий, наче мука,
у череп Авелеві вгруз...

І він упав лицем у трави
(невже у нім і я живу?!.),
а з голови фонтан кривавий
так туго вдарив у траву...
І Авель вийшов з тої крові,
неначе той, але й не той...
Кудись пливли хмарки багрові,
і він злетів над ними...

Авель

Ой!..
Як сяйно скрізь!.. У мене крила?
Чому ж їх четверо?!.

Марія

Це я.
Це ти, Маріє?
Марія
Я, мій милий!
Авель
І ти моя?
Марія
Навік твоя!

Кущі розсунулись... Десь труби
прощально грали в вишині...
І Каїн нахиливсь над трупом
в залитій кров'ю тишині...

Каїн

Я вбив його!..

А даль громами,
у блиску молній, наче гнів,
уже гула, мов над віками
розкрились неба горні брами, —
і голос Бога загримів.

Бог

Так. Ти убив!.. Хоч тут, зі мною
у сонмах він, мов щастя птах,
на тебе дивиться з журбою

й за тебе молиться... О жах!
Кров брата на твоїх руках...
Моє прокляття над тобою,
як меч, сіятиме в віках!..
Ніде не знатимеш спокою,
ні в ночі тьмі, ні в сяйві дня,
ти, чорне демонське щеня!..
Й замовкнув Бог. Немов розп'яті,
думки у Каїна були...
Громи прощально одгули.
І лиш хмарки кудись крилаті,
як сонми янголів, пливли,
немов конвалії і рожі,
і всі... на Авеля похожі...
Каїн

Я вбив його!.. Прости, о Боже,
мене за рук раптовий гнів!..
Та докір душу не тривожить —
бо я його з любові вбив.
Я чув усе...
За деревами
я бачив все, немов із сна...

Хотів він бути, як вона,
не міг обнять її руками.
О брате мій! Вона ж — твій Рай,
свою кохану не руками,
а вже промінням обнімай.
А я піду, рябий і косий,
такий кошлатий, як і ті,
що теж, як я, не мають носа,
що в них над носом дірки дві.

(Нахиляючись над травою.)
Дитина!? Ні... Була дитина,
а зараз... підліток... Росте?!.
І, як у брата, очі сині,
й волосся ніжне, золоте...

(Гладить голову
підлітка, що
лежить в траві,
і щось
світиться.)

А де ж той мрець? Дивись!
Немає?!
А де ж той підліток?..
Юнак?!
Дивись, він рота розтуляє...
І от крізь губ багряний мак
слова почулись.
Юнак
Що це? Де я?..
Каїн
Живий!
х. Я ЭК тебе убив?!.

А в хмарах сонячних алея,
і полилось проміння слів.
Авель
Це — наш синок.
Марія
Щоб не тривожив
ти душу й серця не терзав,
на батька вбитого похожий
для того він, о Каїн, став,
щоб знаком вічного докору
в очах у тебе він стояв.

Каїн

Так будьте ж прокляті! Не знаю
і знать я вас не хочу, ні!
Що з мене вам, коханцям Раю?
Хотів лиш добрим стать
в огні
свого земного я кохання,
хотів я щастя осягти
і добрим буть. Я вбив з любові,
щоб десь звучав ваш гарній спів,
щоб ви за мене Богу слово
сказали, й Він мене б простив.
А ви?! Докори вічні знову?!.
Маріє, я тебе любив!..
Хотів буть янголом, щоб очі
твої сіяли і мені...
А ти?! Мій дух чорніший ночі?!
Хіба ж я винен? О кати!
Ви батька кинули в безодні,
й повстанців зоряні рої
зчорніли в муці... Від сьогодні
ми оголошуєм бої

на всіх планетах вам, о чисті,
в чиїх очах думки нечисті!
Я — знак майбутньої доби.
Ви опромінені любов'ю!..
Та в жилах вам немає крові,
модернізовані раби
розпусти тонкої, що буде
між рицарів і буржуа
печаттю розкладу, де груди
сховає хутряне боа,
де ніч і день в червивій каші
вони тонутимуть, як тля...
їх зненавидить вся земля, —
й підуть на гній нащадки ваші,
в ніщо од залпів огневих
моїх нащадків дорогих...
І стане світ як повна чаша!

І він замовк. Юнак молився
і руки вгору простягав,
аж поки в травах простягайся
зорі вечірньої заграв
мечі огнисті. В роси листя,
немов у сльози, одяглось...
Та марно все. І я молився,
як той юнак, і в синь дивився,
але мовчала сумно вись...
Каїн
Ходім.
Юнак
Куди?
Каїн
Я й сам не знаю.
Десь плем'я є таких, як я,
там, за далеким небокраєм,

що тихо й холодно сія...
Жорстокий я?! Ну, був жорстокий.
Сумління докори страшні
душі моєї вбили спокій,
і я змінився... Добрий я.
Але добру я ціну знаю,
тому я й добрий не для всіх.
Я у борні за зорі Раю
себе собою переміг.
Він тут. Я чую. Тільки бачить
не можу я, бо тіні злі
між нами й ним. Та ми, юначе,
його повернем на землі!
Пройдуть віки, хоч нас з тобою
не буде вже, а може, — ні?!
Ударить час всесвітній бою,
і заклекоче все в огні...
Ми переможемо! Так треба.
Хто ми? Та ми — земний народ...
А потім підемо на небо
і Бога скинемо з висот.

ПІСНЯ ДРУГА

Од тятиви стрілі дзвеніти
дано законами труда.
Ось круг багаття троглодити
сидять. І юнка молода
тонкими пальчиками коси
в задумі чеше. Вітер злий
шпурнув в кущі її волосся,
де стежив Каїн... "Боже мій!.. —
він прошептав, як в сні. — Яка ти?!
Невже? Невже кохання це!?"
Морями дивних ароматів

йому повіяло в лице
з волосся того, що закрило
його від голови до ніг...
А листя страсно так шуміло,
і в небі місяць біг та біг,
як срібний вершник...
Тихо стало.
Заснули всі. І лиш вогонь
не спав, і дівчина не спала,
у тьмі вартуючи його.
Не спав і Каїн. Як він спати
в цю нічку зоряну посмів?!
Бо він земну, а не крилату
всім ніжним серцем полюбив.

І Каїн ніс її. Нетривко
було іти й так гаряче...
Уся в сльозах, йому голівку
вона поклала на плече.

Відстали десь погоні гули...
І Каїн тихо проказав:
"лий гаю, цить! Вона заснула..."
І на траву її поклав...
Вже даль цвіла в зорі інеї.
Заснула бранка (о любов!..),
і ніжний Каїн коло неї
мов скам'янів і захолов...
Почулись кроки... Він здригнувся,
мов скинув сон солодких дум.
Гай зашумів і мов проснувся...
Та не тривожний був той шум.
Десь потягнуло димом хати
або печери (добрий знак),
і вийшов з тіні мов крилатий,

привітний зоряний юнак.
Каїн
Як батько й мати?
Юнак
Все нічого.
Зоря як мідь.
Вони ще сплять.
Огонь горить. Я вчув тривогу
і вийшов, щоб тебе стрічать.

Каїн

Посидьмо, юнче! Що казали
вони, як вбачили тебе?..
І небо в сонці засіяло
між віт, як море голубе...

Юнак

Вони? Нічого. Лиш спитали:
"Авель, Авель, де ти був?"
Який я Авель?!

Каїн

Так прозвали
тебе вони.
Ось ліс загув
од вітру дужого. "Ну, добре, —
промовив Каїн. — На путі
зустрів її я, бивсь хоробро
за коси бранки золоті,
за ці крилаті, довгі вії,
за губ солодкий аромат...

Ми прозвемо її Марія.
Ти будеш їй, юначе, брат.
Люби її, та не за неї,
а, як мене, як дім і сад".

Авель

Так, як тебе?!
Звичайно, брате!
Яке лице її ясне!..
Вона ще довго буде спати.
Люби Марію, як мене.
І довго так вони сиділи
в гаю над юнкою. Та от,
напівзвелась вона й несміло,
неначе промінь той з висот,
у очі глянула суворі
і ніжні, ніжні, як весна.
І полетіли зори в зори:
влюбилась в Каїна вона,
як він у неї. Поруч світлий
сидів юнак. Але його
вона не бачила й розквітло
усе пила з очей вогонь,
що в волохатого над нею,
що у рябого... Так, це він,
що снився їй у млі годин,
що звав її у сні зорею.
"О, зоре моя!" — він казав
і обнімав її так млосно,
й було так солодко-незносно
в диханні голубому трав
відчуть його і груди, й губи
(о, майво мрійне вітерця!..),
і ніжність, ніжність без кінця..

Марія

Чого так дивишся на мене?..
О, не хвилюй мене, молю!..
Ти татко мій, моя ти нене,
я так давно тебе люблю.
І я. Давно про це я знаю,
з тобою виріс я немов.
Я на небесну не зміняю
тебе, земна моя любов!
Давно вже встало жовте коло
і, як їжак, повзе в блакить...
Зелений лист шумить навколо
так в жилах кров моя шумить.

Каїн

Ходім, кохана! Авель, руку
подай дружині. Так, вона
мені, на радість чи на муку,
моєю долею дана.

Марія

Ходім. Душа моя крилата,
я не спіткнусь об стовбури.
І руку Авелю, як брату,
вона дала. Гудуть бори...
Вони ідуть.
У листі кроки
шумлять і тонуть раз у раз.
Зустріло їх печери око,
огонь у ній давно погас...
Вони ввійшли й уздріли —

лева,
що впав захекано, без сил...
Під ним в крові лежали Єва
й Адам, розірваний навпіл...
І скрикнув Каїн.
Кігті звіра
знялись... Та швидкий смерті лет.

То гостра Каїна сокира
угрузла левові в хребет...
І здохнув лев...
Чорніший ночі,
заплакав Каїн. Плач, мов грім,
рвав дужі груди, мов на клоччя...
А лев лежав, і жовті очі
так люто стежили за ним,
скляні й холодні... Смерті жало
в батьків не вирвать, що німі...
А біля Каїна ридала
Марія з Авелем у тьмі...
Гули вітри, і хмар овали
тони міняли в сірій млі...
Адама й Єву поховали,
і виріс горбичок землі
над їх тілами. Бідні, милі!
Любов же ваша, як блакить.
Ви так любили, що й в могилі
смерть не змогла вас розлучить.
Вони любили. Так любити
ніхто із нас іще не вмів.
Хреста поставили б їх діти,
та не було тоді хрестів.
З Адамом зброю положили
і хутра Єви, й камінці,
що так вона колись любила

зоріть на їхні промінці,
і в руки брати, і з журбою
на них дивитися з-під вій;
вони чаруйно фарбів грою
Едем нагадували їй.
Далеко ще кінець поеми...
Пропали троє в листя млі...
І плакав вітер із Едему
над бідним горбиком землі.
Епілог

Солоний вітер з моря віє.
Пливе тонкий з печери дим.
Щасливі Каїн і Марія
живуть над берегом крутим.
Лиш море чуло гуркіт реву
і крові клекоти, коли
вони убили самку лева
і цю печеру зайняли.
Над ними неба сині шати,
під ними моря синій сміх...
Лежать наївні левенята
покірно біля їхніх ніг.
Вони лежать, малята ніби,
очима стежуть горобців.
І Авель сіть плете для риби,
узорить даль печальний спів.

ПІСНЯ АВЕЛЯ

"Далеко десь сади Едема,
пропали за гріхи чужі.
І от, молюсь я на тотема,
що в нього очі, як ножі.
Його зробила нам Марія

із камня чорного, як ніч.
Його лице журбою віє,
не схоже до людських облич.
У нього чорні й гострі крила,
немов летить він з неба в тьму,
страшна в його польоті сила...
І Каїн молиться йому.
Летить він у бажанні слави,
а десь над ним сія блакить...
О Боже милий, Боже правий,
навчи мене, як треба жить!
Куди летить цей ангел ночі?
Яких ще він чекає битв?
Йому молитись я не хочу,
тобі не знаю я молитв".
Та от, торкнув наземно вуха
у Авеля прозорий спів...
Блідий і чулий Авель слуха
хор із надзоряних світів.

ПІСНЯ ЯНГОЛІВ

"Пісня без тривоги
лине хай до зір.
Слава в вишніх Богу,
а на землі — мир.

Там, де небо тане,
Раю є сади...
Богові осанну
ти співай завжди.

Він створив це небо,
світло дав і тьму.

Більш молитв не треба
Богові твому".

Готує Каїн гострі стріли,
на них ще кремінь, а не мідь.
І спів, як пташка легкокрила,
у далечінь морську летить.

ПІСНЯ КАЇНА

"Я братовбійник?! Це — омана.
Свого я брата не вбивав.
Він ось сидить, моя кохана!
Його знайшов я поміж трав.
Синочок Авеля й Марії?!
Ні! Ти — не син!
У голубе
зняла тебе оця повія
і звідти кинула тебе.

Не одного, мабуть, дурила.
Не одного з ума звела.
Якби я вбив, було б і тіло.
Такі-то Богові діла!..

У вишині там тихо й пусто.
Едем замкнули на печать.
Не небо це, а дім розпусти.
Я більш не хочу Бога знать.

Не я, а мною він проклятий.
Я для людей Едем верну.
Немарно татко мій крилатий
оголосив йому війну.

У нього блискавки?! Нічого.
У нас і мозок, як стилет.
В Едем ми знайдемо дорогу,
ми знайдем блискавок секрет!

А може, Демон я?! Не знаю.
Бог не прогнав мене з землі.
Я запліднив красуню Раю,
безсмертя в мене на чолі.

Так. Це приречено віками.
Бог лиш одно зумів зробить:
віддать красу мою Адаму
і в лоні Єви наділить

мене Адамовим обличчям
і з ним — усім, на зло, на гнів.
Моє він тіло покалічив,
але душі не покорив!

Надземних хорів дивні звуки?!
Та це ж гіпноз! Омани спів.
Коли поклав на Єву руку,
він діло чорнеє зробив.

Він навіть обдурив Адама,
коли про душу ту сказав,
що Єві дав. У цім ні грама
немає правди. "Боже слав?!"

Якщо правий ти, то, як треба,
скарай мене на камні цім!"

Але пусте мовчало небо,
і не скарав сміливця грім.

Тоді він випроставсь і руку
протяг мечем у вишину...
І полились із неба звуки.

Бог

Тобі красу я поверну.
Тим більше, що уже Адама
нема на світі. Ти війну
оголосив мені!? Я пляму
змиваю з тебе. Що ж, воюй!

Побачим, хто кого! І крила
тобі я навіть поверну!

В словах у Бога лють безсила:
"Ну, що ж, продовжуймо війну!."
Замовкли грому перекати,
спахнули й згасли десь Сади...
І знову Демон став крилатий
такий прекрасний, як завжди.

Марія

Я не люблю тебе. Повія
тобі говорить це. Вона,
ясної сповнена надії,
злетіла з неба, як весна,

щоб волю Бога непреложну,
хоч без охоти, та здійснить.

О, як же гидко, як тривожно
було мені з тобою жить!
(ДоАвеля.)
Летімо, Авель! Кличуть висі,
а ти, проклятий, стережись!

І в синь два янголи знялися,
обійми їм одкрила вись...

Для них зірки, сади Едему,
любові щастя, днів блакить?!!
А на землі лишився Демон,
щоб Революцію творить.

7—11 жовтня 1948 р.,
Київ